

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Ehdotuksessa sivutuotteita (5 a §) sekä jätteeksi luokittelun päättymistä (5 b §) koskeva sääntely on erotettu kahdeksi erilliseksi säännökseksi. Ratkaisua voidaan selkeytensä vuoksi pitää kannattavana. Vastaavalla tavalla lähtökohtaisesti kannatettavana voidaan pitää 5 b §:n 3 momentissa säädettävää mahdollisuutta siihen, että ympäristölupaviranomainen voi tapauskohtaisesti (tietyin edellytyksin) päättää jätteeksi luokittelun päättymisestä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kyseisen päätöksen tekeminen lähtökohtaisesti kuitenkin edellyttää sellaista erityisasiantuntemusta, jota ei välttämättä ainakaan pienemmissä kunnissa ole käytettävissä. Tämän vuoksi aiheellista olisi vielä selvittää kuntien valmiuksia em. päätösten tekemiseen ja/tai vaihtoehtoa, jossa jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat asiat ohjautuisivat aina valtion ympäristölupaviranomaisen käsiteltäväksi.

Ehdotetun 5 b §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä, jos sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin. Voimassa olevan lain mukaan edellytetään, että ainetta tai esinettä käytetään yleisesti tiettyihin tarkoituksiin. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotetun säännöksen tulkinnallinen avoimuus tulisi ottaa huomioon jo lakia säädettäessä, mutta erityisesti sen toimeenpanossa. Lain esitöissä olisikin mahdollisuuksien mukaan syytä avata sitä, mitä säännöksen maininnalla ”määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin” tarkoitetaan ja toisaalta ei tarkoiteta. Tämän lisäksi on tarpeellista selvittää mahdollisuus erillisen tulkintaoppaan laatimiseen 5 b §:ssä tarkoitettuja tilanteita varten.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä (jätteenkuljettajat) koskevien tehtävien keskittämistä yhteen ELY-keskukseen pidämme kannatettavana. Keskittäminen ei kuitenkaan saa johtaa henkilöresurssien vähenemiseen muissa ELY-keskuksissa, vaan mahdollisesti vapautuva henkilöresurssi tulee voida hyödyntää jätelain mukaisen valvonnan vahvistamisessa, kuten HE:n perusteluissa todetaankin. Asiaa tarkastellessa on huomioitava muun ohessa se, että ainakin pienemmissä ELY-keskuksissa

jätelain mukaista valvontatehtävää hoitavien henkilöiden työnkuvaan usein kuuluu muitakin ympäristövalvontatehtäviä, erityisesti ympäristölupavalvontaa.

Ehdotetun 25 §:n mukaan ” XXX elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo valtakunnallisena viranomaisena jätehuoltorekisteriin hyväksymistä ja merkitsemistä koskevien säännösten noudattamista yhteistyössä muiden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa.” Säännöksen sanamuodon ja myös sen yksityiskohtaisten perusteluiden valossa yhteistyön muodoista ja tavoista päättäminen on mitä ilmeisemmin ajateltu tapahtuvaksi ELY-keskusten välisin sopimuksin tai muulla vastaavalla tavoin. Jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita, onko valvontavastuun jakaantumista syytä avata vielä tarkemmin ainakin lain perusteluosiossa. ’Valvontaviranomaisen’ määrittelyyn ei lähtökohtaisesti tulisi liittyä oikeudellista epävarmuutta, koska tämän rooliin kuuluu mm. laiminlyöntimaksun määrääminen (nykyinen ja ehdotettu 131 §) ja toimiminen asianomistajan asemassa rikosasioissa (nykyinen ja ehdotettu 136 §). Asialla on merkitystä toimivallan selkeyden lisäksi myös ELY-keskusten toiminnan suunnittelussa.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

-

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

-

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

Ehdotetussa 95 §:ssä esitetään useita muutoksia niihin edellytyksiin, joiden täytyessä kuljettaja hyväksytään jätehuoltorekisteriin. Näkemysmme mukaan rekisteröinti- ja valvontatehtävien keskittäminen yhteen ELY-keskukseen parantaa edellytyksiä ns. valtakunnallisesti yhdenmukaisten tulkintojen kehittämiseen. Tästä huolimatta näemme tarpeelliseksi, että lain toimeenpanovaiheessa harkitaan esim. ajantasaisen oppaan laatimista päätöksenteon ja valvonnan tueksi. Tämä sen takia, että jo nykyisellään 95 §:ssä säädetyt hyväksymisedellytykset ovat osoittautuneet osin tulkinnanvaraisiksi. Avoimia kysymyksiä on liittynyt mm. siihen, millaisilla kriteereillä kaluston teknistä asianmukaisuutta tai toiminnanharjoittajan ammattitaitoa tulisi ympäristöviranomaisen toimesta arvioida. Myös liikennelupatarpeen (myös rekisteröinnin edellytys) selvittäminen on joissain tapauksissa osoittautunut haastavaksi. Opasmateriaalin tärkeys korostuu erityisesti silloin, jos ns. kenttävalvonta on jatkossakin tarkoitus hajauttaa useille eri ELY-keskuksille.

Pohjois-Savon ELY-keskus pitää ehdotetun 142 a §:n mukaisen tietopalvelun käyttöönottoa erittäin tarpeellisena.

Myös 96 a §:ssä ehdotettua säännöstä rekisteröinnin vastavuoroisesta tunnustamisesta pidetään tärkeänä. Tältä osin valvonnallisia haasteita voi kuitenkin ilmetä sen osalta, kuinka tieto rekisteröinnissä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista (esimerkiksi rekisteröinnin peruuttaminen) välittyy Suomen viranomaisille.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

Paikallisista olosuhteista lähtien Pohjois-Savon ELY-keskus pitäisi tarpeellisena selvittää mahdollisuutta lisätä maatalousmuovit tuottajavastuun alaisiin jätteisiin. Tämä tehostaisi muovin kierrätystä ja hyötykäyttöä. Samalla myös eräät maatalousmuoveihin liittyvät mahdolliset lieveilmiöt (mm. muovin polttaminen tilalla) poistuisivat tai vähenisivät.

Kantonen Leila
Pohjois-Savon ELY-keskus

Perho Juha
Pohjois-Savon ELY-keskus - Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue